

8-daagse opleiding tot BOPZ-deskundige in de gehandicaptenzorg

Omgaan met dwang en onvrijwillige zorg

Dag 1, vrijdag 10 maart

Van Wet BOPZ naar Wet Zorg en Dwang (WZD)

Mr. Sofie Steen, junior-onderzoeker gezondheidsrecht, VUmc, afdeling sociale geneeskunde en juridisch medewerker gezondheidsrecht bij KBS Advocaten

Mr. dr. Brenda Frederiks, universitair docent en onderzoeker gezondheidsrecht, VUmc, afdeling sociale geneeskunde, hoofdredacteur Journaal ggz en recht (Sdu), diverse klachtencommissies en lid jurist centraal tuchtcollege gezondheidszorg

- 10.00 Introductie inhoud Wet BOPZ
- 11.00 Ontwikkeling en huidige stand van zaken WZD
Introductie inhoud WZD
- 13.00 Lunch
- 14.00 Vertegenwoordiging en rechtsbescherming van de cliënt
- 15.00 Registratie en toezicht
Belangrijke thema's die in de wet geregeld moeten worden
- 16.00 Afsluiting van de dag

Dag 2, vrijdag 24 maart

Omgaan met de samenloop van wetten – hoe blijft u neutraal?

Mr. Monica de Visser, gezondheidsrechtsjurist Juridisch Adviesbureau Smaragd en jurist Bestuursondersteuning bij de 's Heeren Loo Zorggroep (landelijke zorginstelling voor mensen met een verstandelijke beperking). Daarnaast student post-master 'Ethiek in de Zorgsector' in Nijmegen.

- 10.00 Opening en introductie
- 10.30 Jeugdwet, Wet Verplichte GGZ, WGBO en privacy wetgeving – uitleg van de wetgeving
- 11.30 Hoe gaat u om met de samenloop van wetten? Hoe weet u welke wet wanneer geldt?
- 13.00 Lunch
- 14.00 Casuïstiek en praktijkvoorbeelden van de deelnemers
- 16.00 Afsluiting van de bijeenkomst

Dag 3, vrijdag 7 april

Taken en bevoegdheden van de BOPZ-deskundige in de praktijk

Jan Veldhuijsen, Arts Verstandelijk Gehandicapten, BOPZ-arts

- 10.00 Taken en bevoegdheden
  - Wet BOPZ en de verantwoordelijkheden BOPZ-deskundige

- Meldingen IGZ
- Verantwoordelijkheden bestuur en behandelaar – hoe is de rolverdeling in uw instelling?
- De samenwerking met collega's op de werkvloer
- Welke afspraken maakt u met uw Raad van Bestuur – en hoe maakt u deze afspraken?
- In de praktijk – casuïstiek en voorbeelden

12.30 Lunch

13.30 Vrijheidsbeperkingen

- Vrijheidsbeperkende maatregelen, dwangbehandeling en Middelen en Maatregelen
- Wat is uw rol en verantwoordelijkheid?
- BOPZ-cie en andere commissies
- Hoe komt u tot goede afspraken over (gedwongen) zorg?
- Casuïstiek

15.00 Vrijheid en veiligheid

- Dialoog en discussie
- Wat betekent vrijheid en veiligheid voor de cliënt, AVG's, mantelzorgers, naasten, verzorgenden, beleidsmakers en andere betrokkenen?

15.45 Aanbevelingen voor de implementatie van de Wet Zorg en Dwang

16.0 Afsluiting van de dag

Dag 4, vrijdag 21 april

Omgaan met onbegrepen gedrag en onvrijwillige zorg voorkomen

Gerben Bergsma, expert en adviseur in de gehandicaptenzorg, gespecialiseerd in gedrag en vrijheidsbeperking bij verstandelijk beperkten

10.00 Moeilijk gedrag bij mensen met een verstandelijke beperking

10.45 Zoeken naar oorzaken – inzicht in factoren voor het ontstaan van probleemgedrag

11.30 Samenwerking met collega's – groepsdynamica

12.30 Lunch

13.30 Hoe kom je van isolatie naar vrijheid? Omgaan met dwang
Wanneer kiezen voor veiligheid en wanneer voor vrijheid?

14.30 Worstelingen met familierelaties

15.00 Autonomie, wilsbekwaamheid, vertegenwoordiging, dwang en drang

15.45 Conclusie en afsluiting

16.00 Einde bijeenkomst

Dag 5, vrijdag 12 mei

Klachtencommissies

Mr. Monica de Visser, gezondheidsrechtsjurist Juridisch Adviesbureau Smaragd en jurist Bestuursondersteuning bij de 's Heeren Loo Zorggroep (landelijke zorginstelling voor mensen met een verstandelijke beperking). Daarnaast student post-master 'Ethiek in de Zorgsector' in Nijmegen.

Mr. dr. Brenda Frederiks, universitair docent en onderzoeker gezondheidsrecht, VUmc, afdeling sociale geneeskunde, hoofdredacteur Journaal ggz en recht (Sdu), diverse klachtencommissies en lid jurist centraal tuchtcollege gezondheidszorg

- 10.00 Hoe werkt de klachtencommissie?
Nut en noodzaak – wat staat er beschreven in de wet?
- 11.30 Hoe voorkomt u een klacht?
- 13.00 Lunch
- 14.00 Omgaan met klachten binnen uw instelling op basis van casuïstiek
Hoe bereid u zich voor op klachten?
Praktijkvoorbeelden
- 16.00 Afsluiting

Dag 6, vrijdag 19 mei

Juridische zaken en tuchtzaken

Luuk Arends, advocaat Gezondheidsrecht Dirkzwager advocaten & notarissen, redactielid GGZ en recht en voorzitter werkgroep alternatieve regelgeving voor Wet bopz in psychogeriatric en verstandelijk gehandicaptenzorg

- 10.00 Actuele trends in rechtspraak
- 10.45 Tuchtzaken vanuit rechter-optiek
- 11.30 Grondslagen schadevergoeding
- 12.00 Soorten machtigingen
- 13.00 Lunch
- 14.00 Opnemingsprocedure RM
- 14.30 Verplichtingen zorgaanbieder
- 15.00 Bespreken jurisprudentie
- 16.00 Afsluiting

Dag 7, vrijdag 9 juni

Toezicht en handhaving op de wet BOPZ – de Inspectie

Daniëlle Immers, beleidsmedewerker zorgbeleid, Expertisecentrum Advisium, 's Heeren Loo Zorggroep
Marjan de Jeu, BOPZ-arts en arts verstandelijk gehandicaptenzorg, 's Heeren Loo Zorggroep

- 10.00 Het wettelijk kader - wat zegt de Inspectie?
De Inspectie – 2016 – 2019
- 11.00 Kwaliteitscriteria
- 11.30 Tips voor een goede relatie met de Inspectie en de inspecteur
- 12.00 Lunch
- 13.00 Een Inspectiebezoek voorbereiden
praktijkvoorbeeld – wat als de Inspectie langs is geweest?
Een vernietigend rapport – en nu?
- 14.00 Het toezicht is beperkt geregeld – hoe gaat u daar mee om?
- 14.45 Normen voor toezicht – wat zijn de eisen voor beperking?
- 15.15 Nog een laatste casus? Vragen uit de zaal
- 16.00 Afronding van de bijeenkomst

Dag 8, vrijdag 29 september

Intervisie en supervisie

Deskundige in de verstandelijk gehandicaptenzorg en BOPZ deskundig (naam volgt)

Voorbeelden van thema's :

De thema's en tijdsbesteding hiervoor worden nav vraag en verzoek van de deelnemers. Na afloop van de eerste dagen van de opleiding worden behoeften bij de deelnemers geïnventariseerd, op basis daarvan wordt deze terugkomdag samengesteld. Tijdens deze bijeenkomst hebben deelnemers ook gelegenheid gehad om de geleerde theorie in praktijk te brengen en kunnen eigen casuïstiek aan de orde brengen. Tijdens vorige opleidingen met dit thema bleek hier erg veel behoefte aan.

- De betekenis en impact van een opname met een RM voor cliënten en hun families
- Regeling Rechterlijke Machtiging
- Opstellen van een geneeskundige verklaring
- Voorbereiden op een zitting - wat is belangrijk?
- Onder voorwaarden met verlof of ontslag - hoe werkt dat?
- En andere thema's, eventueel op verzoek